

Třídící znak							
2	0	9	2	6	1	8	0

Úřední sdělení
České národní banky
ze dne 10. září 2026

**k vyhodnocení nastavení sazby proticyklické kapitálové rezervy
pro Českou republiku – září 2026**

I.

Účel úředního sdělení

Česká národní banka (dále jen „ČNB“) podle § 12o odst. 4 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o bankách“) a § 8aI odst. 4 zákona č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o spořitelních a úvěrních družstvech“) vyhodnocuje míru cyklického systémového rizika. Na základě tohoto vyhodnocení ČNB může stanovit nebo změnit sazbu proticyklické kapitálové rezervy pro Českou republiku prostřednictvím vydání opatření obecné povahy podle § 12o odst. 6 zákona o bankách a § 8aI odst. 6 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech.

Vzhledem k tomu, že na základě vyhodnocení provedeného v září 2026 nedochází ke změně sazby proticyklické kapitálové rezervy a tedy ani k vydání opatření obecné povahy, zveřejňuje ČNB odůvodnění ponechání sazby proticyklické kapitálové rezervy pro Českou republiku na nezměněné úrovni prostřednictvím úředního sdělení.

II.

Odůvodnění ponechání sazby proticyklické kapitálové rezervy

1. ČNB při vyhodnocování míry cyklického systémového rizika a rozhodování o sazbě proticyklické kapitálové rezervy pro Českou republiku přihlíží k orientačnímu ukazateli proticyklické kapitálové rezervy vypočtenému podle § 12o odst. 2 a 3 zákona o bankách a § 8aI odst. 2 a 3 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech, k doporučením vydaným Evropskou radou pro systémová rizika (dále jen „ESRB“) a ukazatelům, které mohou značit růst systémového rizika.
2. Podle § 12o odst. 2 a 3 zákona o bankách a § 8aI odst. 2 a 3 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech je základem pro výpočet orientačního ukazatele odchylka poměru objemu poskytnutých úvěrů a hrubého domácího produktu od dlouhodobého trendu. Hodnota poměru poskytnutých úvěrů a hrubého domácího produktu v 1. čtvrtletí roku

- 2026 činila 86,3 % a příslušná odchylka od dlouhodobého trendu dosáhla -4,1 p. b.¹ Této hodnotě odpovídá referenční sazba proticyklické kapitálové rezervy ve výši 0 %. Dodatečná odchylka², která vychází z doporučení ESRB (část B, odst. 2) a lépe zohledňuje specifika hospodářství v ČR, dosáhla v prvním čtvrtletí 2026 výše 1,4 p. b. a implikuje hodnotu referenční sazby 0 %.
3. ČNB v reakci na doporučení ESRB opakovaně zdůrazňovala, že velikost odchylek uvedených v bodě 2 nepovažuje za spolehlivé vodítko pro určení pozice domácí ekonomiky ve finančním cyklu a stanovení výše sazby proticyklické kapitálové rezervy. ČNB upřednostňuje přístup, který vychází z komplexního posouzení vývoje ukazatelů značících růst systémového rizika podle § 12o odst. 4 zákona o bankách a § 8a odst. 4 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech.³
 4. Mezi hlavní sledované ukazatele patří indikátor finančního cyklu (IFC). Jeho pokračující růst potvrdil, že se ekonomika ČR posunula dále do silně růstové fáze finančního cyklu. Vývoj IFC byl tažen primárně růstem objemu čistých nově sjednaných úvěrů sektoru domácností na bydlení a na spotřebu. V červnu 2026 překročil jejich měsíční objem 39,2, resp. 14,8 mld. Kč a nacházel se tak nad průměrem z let 2016–2025. Do IFC se silněji promítl také objem čerpaných úvěrů sektorem nefinančních podniků, jenž v červnu 2026 dosáhl téměř 150 mld. Kč. Vývoj u nových úvěrů se projevil v meziročním tempu růstu stavu nesplacených bankovních úvěrů a celkově přispěl k nárůstu míry zadlužení bankovními úvěry u obou sektorů.⁴ Na vývoj IFC měly vliv i ceny obytných nemovitostí, které svižně rostly i na počátku roku 2026.⁵
 5. Celkový rozsah systémových cyklických rizik v bilancích bank lze vnímat jako zvýšený, a to zejména ve vztahu ke skutečné tvorbě opravných položek a výši poměru opravných položek a celkových úvěrů. Aktualizovaný odhad objemu potenciálních neočekávaných cyklických úvěrových ztrát vzrostl na 33,7 mld. Kč. Zdrojem systémového rizika může být i potenciální nárůst rizikových vah u úvěrových portfolií bank využívajících přístup IRB, a to v případě výraznějšího zhoršení ekonomické situace se systémovými dopady. Zhoršení rizikových parametrů vlivem výrazně nepříznivého vývoje by vedlo k jejich nárůstu a zprostředkovaně také k nárůstu kapitálového požadavku v absolutním

¹ Podle doporučení ESRB/2014/1 (Recommendation of the European Systemic Risk Board of 18 June 2014 on guidance for setting countercyclical buffer rates) je za objem úvěrů považována hodnota veškerých úvěrů poskytnutých soukromému sektoru (sektor nefinančních podniků, sektor domácností a neziskových institucí sloužících domácnostem), která je zvýšena o objem dluhopisů emitovaných domácím nefinančním soukromým sektorem. Pro výpočet dlouhodobého trendu poměru objemu poskytnutých úvěrů a hrubého domácího produktu je použita časová řada za období od čtvrtého čtvrtletí 1995 do prvního čtvrtletí 2026 a Hodrickův-Prescottův filtr s parametrem vyhlazení (λ) 400 000.

² Dodatečná odchylka, nazývaná expanzivní úvěrová mezera, je vypočtena jako rozdíl mezi aktuální hodnotou poměru bankovních úvěrů a hrubé přidané hodnoty soukromého nefinančního sektoru a dosaženým minimem uvedeného poměru v posledních 8 čtvrtletích.

³ Metodický rámec ČNB ke stanovování sazby proticyklické kapitálové rezervy je představen v dokumentu [Přístup ČNB ke stanovování proticyklické kapitálové rezervy](#).

⁴ K 30. 6. 2026 dosáhlo meziroční tempo růstu bankovních úvěrů domácnostem na bydlení 9,6 % a na spotřebu 14,6 %. Objem bankovních úvěrů nefinančním podnikům k 30. 6. 2026 meziročně vzrostl o 9,6 %. Poměr bankovních úvěrů domácnostem k ročnímu hrubému disponibilnímu důchodu k 31. 3. 2026 činil 50,4 %. Poměr bankovních úvěrů nefinančním podnikům k ročnímu hrubému provoznímu přebytku k 31. 3. 2026 dosáhl 75,1 %.

⁵ Meziroční změna indexu cen nemovitostí (HPI) činila k 31. 3. 2026 10,1 %.

vyjádření. Tento potenciální nárůst by měla proticyklická kapitálová rezerva také pokrývat. Výše kapitálu potřebná pro pokrytí poklesu kapitálového poměru v důsledku možného cyklického nárůstu rizikových vah by dle odhadu ČNB činila 37,4 mld. Kč. Celkový dodatečný kapitál potřebný k pokrytí neočekávaných cyklických úvěrových ztrát a nárůstu rizikových vah tak činí 71,1 mld. Kč, čemuž odpovídá sazba proticyklické kapitálové rezervy ve výši 2,25 %.

6. Na základě výše uvedeného hodnocení rozhodla bankovní rada ČNB o ponechání sazby proticyklické kapitálové rezervy na úrovni 1,5 %, která byla stanovena prostřednictvím Opatření obecné povahy I/2026 ze dne 4. června 2026.⁶ Cyklická systémová rizika dále rostou a úvěrová aktivita zůstává silná napříč hlavními segmenty soukromého nefinančního sektoru. Kvantitativní metody ČNB zároveň indikují zvýšení kapitálové potřeby. Bankovní rada při rozhodování současně zohlednila, že indikátor finančního cyklu vysílá ve srovnání s kvantitativními metodami umírněnější signál, celková zadluženost domácností a nefinančních podniků zůstává v poměru k jejich příjmům relativně nízká a banky plošně neuvolňují úvěrové standardy. Dalším faktorem pro ponechání sazby CCyB je rovněž vysoká ziskovost a kapitálová vybavenost bankovního sektoru. I vzhledem k nedávným změnám v makroobezřetnostní⁷ a měnové politice⁸ považuje bankovní rada ČNB za vhodné vyčkat na potvrzení síly současných trendů dalšími údaji, které by tyto změny měly již zohledňovat.
7. Okolnosti a podmínky popsané v bodech 4. až 6. dávají ČNB prostor pro vyhodnocení dalšího makrofinančního vývoje s ohledem na domácí a globální nejistoty a rizika letní prognózy ČNB. Pokud by zesilování úvěrové dynamiky a nárůst zadluženosti v obou sektorech reálné ekonomiky pokračovaly a vedly k dalšímu posunu v růstové fázi finančního cyklu, je bankovní rada připravena sazbu proticyklické kapitálové rezervy dále zvýšit, přičemž pravděpodobnost tohoto kroku vzrostla. Naopak při značném zhoršení ekonomické situace a vzniku významných neočekávaných cyklických úvěrových ztrát v domácím bankovním sektoru je připravena sazbu proticyklické kapitálové rezervy snížit, případně tuto rezervu zcela uvolnit s cílem podpořit plynulé úvěrování reálné ekonomiky.

III.

Závěrečná ustanovení

Toto úřední sdělení bylo zveřejněno 11. září 2026.

Člen bankovní rady:
PhDr. Jakub Seidler, Ph.D. v. r.

sekce finanční stability a restrukturalizace

⁶ Opatření obecné povahy je dostupné na webových stránkách ČNB: [Opatření obecné povahy I/2026 ze dne 4. června 2026](#).

⁷ Doporučení ČNB k investičním hypotečním úvěrům a ohlášené zvýšení sazby CCyB na 1,5 %.

⁸ Zvýšení dvoutýdenní repo sazby o 0,25 p. b. na 3,75 %.